„ЗАСТАВА“ излази редовно: средом, петком, недељом, на целом табаку, и уторником на по табака.

ЦЕНА ЈЕ ОВА
за Аустро-Угарску
за целу годину . . . . . 14 ф. — н.
за по године . . . . . 7 ф. — н.
за четврт године . . . . . 3 ф. 50 н.
за 1 месец . . . . . 1 ф. 20 н.

За Србију (у сребру)
за годину 35 дин. на пола године 17½ дин на четврт године 9 динара.

ЗАСТАВА.

ОГЛАСИ рачунају се по 6 новч. од сваке врсте оваких ситних слова, за жиг се плаћа по 30 новч. сваки пут.

ДОПИСИ шаљу се уредништву, а претплата и огласи администрацији „ЗАСТАВЕ“ у Нови Сад.

НЕНАПЛАЋЕНА ПИСМА не примају се.

РУКОПИСИ не враћају се натраг.

Поједини бројеви стају 10 новч.

БРОЈ 73. У Новом Саду у среду 15. (27.) маја 1885. ГОДИНА XX.

НА ДЕЛО!

Изборно се кретање за наш народно-црквени сабор отпочело. Наша народна и независна журналистика изрекла је своје мишљење, а такођер и из неколико наших места дошли су гласови, који се сви у томе слажу, да ваља што пре одржати велики бирачки збор у Сомбору.

Сад ваља радити. У свакој нашој вароши, у сваком нашем селу треба пријатељи свете народне ствари, да образују одборе и да отпочну акцију, како би збор у Сомбору одиста био величанствена манифестација српско-народне слободоумне странке, која од народних права није вољна ни стопе да одступи, него да тешком и мучном борбом осигура за увек опстанак и даљи развитак наше автономије у чисто народном духу. Сад се више не сме оклевати. Ко сад неће из све снаге да ради, том никад није ни лежала на срцу наша автономија, нити је икад марио за народне интересе, за народну школу и цркву.

Велика је опасност, која нам прети. Силни и моћни су наши душмани, који ће сва могућа средства употребити, само да постигну своје себичне и властољубиве цели, само да сруше зграду, коју је наш народ на очување својих интереса подигао Никад није већа опасност нашој автономији и нашем националном и културном опстанку и развитку претила, него што сада прети. Ни онда, када је издајнички митрополит Вићентије Јовановић у Београду српске посланике и српски народ хтео да преведе на унију, није таква опасност нашем народу грозила, као што сада из карловачког двора од наименованог патријарха грози.

Према тако великој опасности треба и народ наш сав листом да се велики покаже, па да мушки сузбије сваку душманску навалу, а долазила ова од његовог одређеног сина из карловачког двора или пак из Будимпеште, из палате угарског министра председника. Народ, који се сам не подаје, који се живо и мушки одупире сваком непријатељском нападу, такав народ не може ни пропасти, већ му мора, ма како му црна и тужна садашњост била, а пре а после сијнути лепа и сјајна будућност, у којој ће се моћи национално снажити и културно напредовати, те тако свој опстанак за сва времена осигурати.

То треба сад у часу највеће опасности наш народ да покаже и ми смо уверени, да ће он то заиста и показати, те нити ће се морати кости наших јуначких прадедова превернути у својим гробовима, нити ће нашим потомцима морати црвенити образ са млитавости и немоћи данашњег поколења, већ ће српски народ и сада као увек себи осветлати образ.

С тога на дело, на посао! Али пре нег што се почне прави изборни рад, мора се удесити заједнички план и створити заједнички програм, те да тако наша општа народна ствар што сигурније, што потпуније и што светлије победи. За то је неопходно нужно, да се цвет Српства састане у Сомбору, где ће се удесити и створити заједнички план, где ће се браћа братски договорити, како да се удеси успешна изборна борба, па онда свако у своје место, на своју пошту, одакле ће, ако бог да и срећа јуначка, свако у своје време осталој својој браћи моћи јавити радосну вест, да је света народна ствар на свим линијама сјајно победила.

На посао дакле, на дело, па народ мора онда и победити! **Л. Н.**

ИЗБОРНО КРЕТАЊЕ ЗА СРПСКО-НАРОДНИ ЦРКВЕНИ САБОР.

Уредништво „Заставе“ добило је ове брзојаве:

Осек. Мисао у 70. броју цењене „Заставе“ у уводном чланку изречена, да се општи народни збор одржи у Сомбору, прихваћена је овде с највећим одушевљењем. Придржавајући се мишљења, да је Сомбор најудесније место, кличемо: Живели Сомборци! Муачевић и другови.

Рума. Овдашње грађанство једнодушно увиђа потребу сомборског збора. За сад се договорисмо да нас тамо заступа Васа Максимовић, Јоца Ђуричић и Јоца Богдановић. Отићи ће нас и више, а пре тога одржаћемо конференцију. Ваш дописник.

Даљ. Предлог „Заставин“ ради обдржавања општег збора у Сомбору, прихваћен је овде једнодушно. Миланковић.

Да **Вршац** и **Бела Црква** то исто мишљење деле, изјавили смо већ пређе, а овде у **Новом Саду** закључено је на ужем договору, да се шајкашки посланик г Миша Димитријевић стави са браћом Сомборцима у свезу, ради сазива конференције у Сомбору

* * *

Загребачки „Србобран“ узима предлог, да се у Сомбору сазове општи збор, на повољно знање, и уједно предлаже Загреб, као оно место, на коме би се имала после сомборске конференције сазвати конференција за Срем. „Српско Коло“ вели у свом броју од Духова, да је и по његовом мишљењу Сомбор најугодније место за општи збор, а „Бачванин“ пише о истој ствари међу осталим ово: „Изјављујући, да се са сазивом великога бирачкога збора оних бирача, који су с нама једнога мишљења, — потпуно слажемо, погледом на ту по Сомбор толико ласкаву околност, да су већ више наших места јавно изразили своје жеље, да се тај велики збор у Сомбор сазове: предлажемо да то тако и буде и да се конференција у нашем месту одржи“

* * *

У **Сомбору** стоје ствари за сазив збора веома повољно и сви су изгледи, да ће прве недеље што иде, одонуд изаћи позив. Сама конференција биће по свима изгледима 14 дана доцније.

* * *

Са два места из бач-бодрошке жупаније добисмо ову вест:

„Овај час је дошла „наредба“ од солгабировата на општину у којој стоји: „Ако би у ову општину дошао Јаша Томић уредник „Заставе“, који буни народ против Његове светости патријарха Германа — да годор држи, има му се то забранити и из села одма уклонити и солгабировату одма телеграфски доставити.“ — Страшно и јесте.

Политички преглед

Саборски избори у Аустрији. Кретање око саборских избора живље је но икад досад. Избори ће почети 15. а завршиће се последњег маја. Чеси, Пољаци и конзервативци надају се великом успеху. Немачка „уставоверна странка“ која се назива „либерална“ и која је данас у опозицији, стоји врло рђаво. Она се међу собом поцепала, а и народ јој не верује, јер док је била на влади, није показала ни мрве слободоумља.

Метеж у Паризу. 13. тек месеца, било је метежа. Тога дана је истекло 14 година, како је париска комуна угушена. Многи радници одоше тога дана до гробља — Père-Lachaise — са црвеним заставама, да тамо одаду почаст, својим тамо 1871. год. пушкараним друговима. Са 29 страна Париза, кретали се према гробљу. Полиција је тражила, да оставе на страну црвене заставе, и услед тога је дошло до читаве битке. Војска и полиција употребили су бајонете, а радници камење. Од радника је погинуло три особе а четрдесет је рањено. Толико је отприлике пострадало и од полиције и војске. На 30 радника је похапшено.

Нов савез. У последње време говори се у европској штампи о савезу, који би се склопио између Русије, Енглеске, Турске и Италије. Тешко је пронаћи колико је истине у том разговору. Само је свакојако значајно, да се о томе говори баш сад, кад је једва умукао разговор о руско-енглеском рату. Међутим нема сумње, да би према данашњем политичком положају тај савез био далеко природнији него савез између Русије, Немачке и Аустро-Угарске.

ДОПИСИ.

У Сомбору 10. маја. (Адвокат Паја Жупански, препредени швиндлер.) — Све новине пишу данас о злонамерном делу Паје Жупанског. Још до ономадне ишао је Паја Жупански по Сомбору уздигнутом главом, презирући сав свет, који мимо њега пролази. Он се вози на четир коња, а деци је купио поне да се возе. Заборовао је да му је отац српски православни свештеник, те је децу одранио наравно ишвиндлованим новцем, ал у туђем духу; деца му нису друкчије говорила до мађарски.

Паја Жупански није имао за ово четир године ни са једном српском сомборском породицом додира, он је само ишао своме шогору једном и другом, и најближој родбини. Он се тим путем имао да додвори до нашег сомборског бурга (тако се овде каже, кад се хоће да означи жупан). И пошло му је доста за руком, јер је имао везе на висико и на далеко. Он је дошао из Кикинде амо, пошто је тамо сав углед и част проиграо. Хтео је овде импоновати, а припомагала је то свим силама сродна му околина. Но зао глас је пре и за њим из Кикинде стигао амо, и ма да је он купио кућа овде за 180.000 фор., ма да је од државе са конзорцијом, у којој има врло знатних лица, ал не Срба, купио добро што на његову страну 120.000 фор. износи, опет га се сваки бољи грађанин клонио, јер његова спољашњост. а и брзо стечено имање, уливало је неповерење, и тако је остао усамљен.

Но још и друго нешто причинило је, да га се свако клонио Он је био сваки дан у оном друштву, које са бургом у поверљивом дослуху стоји, а пошто се тамо врло радо све слуша, што се у српским круговима говори и ради, и пошто се обично све злонамерно искрене, само да се овдашње Српство оцрни, то се сваки клонио дивана, који ма са најбољом намером и искреношћу речен, буде тамо непријатељски предусретнут.

Сада је тим грдним делом Паје Жупанског свуд загрдило, и сада да се хтело то злочинство покрити, забашурити, да не изађу можда свакојаке друге немиле ствари, те ено лист „Бачка“, тражи од нас сажалења за тако препреденог зликовца; а „Лојд“ га већ рђа међу људе, који се у отмене српске кругове мешао.

Ми ово одлучно поричемо — јер он није имао никаква поверења у нашим отменим круговима — ван своје родбине — а није припадао ни оној странци код Срба, која је у Сомбору меродавна, и готово искључива. — Сад, наравно, кад је постао злочинац, онда га се сви одричу, а док је слободно ходио по Сомбору и празирући чепао улице био је први, велики и најзнаменитији финанцијер.

Ми смо дошли до највеће моралне покварености. Кад сиромах украде циповку да засити глад, ми га песничамо и зичемо лопов, а кад украде 100.000 ф. онда је дар, дух, жени, финанцијер, те облачимо рукавице пред њим, да се поклонимо препреденом швиндлу; али и то има свога великог узрока и дубоког значаја. — Овај сиромах ради на своју руку, јер га глад гони; а овај ради уз благослов моћних, који га у послу штите, и онда вичу на гомилу, дивите се, сажаљевајте, што му није испала крађа за руком.

Пошто смо ово напред пустили, рецимо сад и шта је Паја Жупански урадио.

Он је фалзифицирао гомилу докумената, ударио на њих печате и поднео их у Беч боден-кредитној

ЛИСТАК.

✝ ВИКТОР ИГО

родољуб и књижевник француски.

Див-човек, један између највећих велеума деветнаестог века, Виктор Иго, склопио је 10. маја очи своје за навек. Али то још није смрт! Смрт и Иго појмови су најпротивнији. Човек Виктор Иго склопио је очи, тело му је подлегло времену, али велеум Иго живи и живиће док траје Француза, Европе, света вас-коликог!

Тело му борави под земљом и нестаће га вековима, али дух његов здружио се већ с духом дива Шекспира, дива Тургењева, дива Волтера, дива Бајрна и слава му пукла је по целом свету и осигурала му вечни спомен.

Кроз мал'те не читави деветнаести век протеже се његов успешни и неуморни рад за народ француски и за читаво човечанство. За то време узвисио се и као човек са беспримерне своје честитости, и као песник са свога ванредногa дара, и као родољуб са свог одушевљења и љубави према народу француском и слободи.

Од почетка па све до пред саму смрт делао је он истим одушевљењем, маром и жаром. Морална и умна снага није му клонула у старости, него је крепка и снажна истрајала до суђеног данка последњега.

Он је своју дужност испунио; трудбовао је и уложио сву своју снагу за напредак васколиког света од почетка свог мужанског доба, па све док му неумитна смрт не рече: стој!

Но смрт за њега не значи ништа. Из његових дела говори његово срце, његова душа, с тога су она бесмртна, она су посвећена читавом свету, свом човечанству, па с тога их и слави свак, с тога и жали и оплакује Игову смрт читав образовани свет!

* * *

Виктор Иго родио се 14. (26) фебруара 1802. у Бесансону. Отац му беше ђенерал гроф Сигисберт Иго, а мати — кћи роjалистичког говорника Требашеза. Виктор се брзо развијао телесно и већ у раној младости пратио је оца свог у Италију и Шпанију. Године 1812. упише се у поли-техничку школу у Паризу, јер отац хтеде, да му Виктор буде војник. Показао је већ тада особита дара у математици али још више у песништву. Кад му је било петнаест година спевао је дидактичну песму: „Les avantages de l' étude“ и поднео је академији на оцену; оцењивачи академијски су га већ тада врло похвалили.

Када је од Луја XVIII. добио припомоћ од 1500 (доцније 3000) франака узео је Иго Аделу Фуше за жену. 1841. год. изабран је за члана француске академије а 1845. наименује га Луј Филип за француског пêра. После фебруарске революције од године 1848. изабран је у Паризу за члана конституанте. 2. децембра п. н. к. 1851. год. прогнан је из Француске због својих демократско-социјалних начела. Прво је отишао у Белгију а затим на острво Jersey. Одавде га Енглези отерају зато, што је написао краљици Енглеској не баш китњасто писмо, у ком је бранио некога, који је био на смрт осуђен. Одавде је отишао на острво Guernsey, назидао лепу кућу и живио ту све док му не дође 5. августа п. н. к. 1859. год. помиловање. Тек када је пало царство 1870. год. вратио се Иго у Париз и буде изабран у народну скупштину у Бордоу. 1876 год. изабраше га престонички представници у сенат.

Иго имађаше два сина: Шарла и Франсоа. Шарл беше публициста (рођ. 1826. † 1871. у Бордоу) а Франсоа песник (превео је све драме и сонете Шекспирове, рођ. 1828. † 1873. у Паризу.) Ћерку јединицу рано је изгубио и једина утеха беху му још деца Шарлова, зато их је и нацртао у својим делима онако дивно.

* * *

Рад ВиктораИга врло је разноврстан. У главном се дели у два дела. Једно су му дела чисто песничка, а друго политичка и научна, већином философска. У прегледу овом набројаћемо главнија дела од обе врсте упоредо, по хронолошком реду и уједно пређи његов јаван рад и држање у политичким приликама француским.

Писати је почео, као што је већ споменуто, у својој петнаестој години. Прва му је знатнија песма „Les avantages de l'étude.“ Мало доцније (1819—1821) написао је „Vierges de Verdun“, „Rétab issement de la statue de Henri IV.“ и „Moïse sur le Nil“ и све те три песме добише награду. Одмах после тога спевао је „Odes et ballades“ (2 књ) Ове песме по облику нагињу још школи класичарској али по осећању су већ романтичне. Осим тога и онај полет у дикцији, смелост у сликању и необичан стих наговешћују потоњег песничког револуцијонара. У својим романима „Han d'Islande“ (1823) и „Bug Jargal“ (1826) сасвим се већ отресао правца класичарског и започео романтички покрет. Још се приметније оценио од класицизма у својој драми „Cromvell“-у (1827.) У преговору к тој драми назначио је и свој нови естетичко-философски правац. Ова драма изазвала је жестоку полемику. После тога написао је оде под насловом „Les orientales“ (1828); у овим песмама показао је своју песничку снагу и вештину у ритму. Доцније драме његове „Marion de Lorme“ и „Hernani“ изазваше и опет нападаје класициста. Исторични роман „Notre-Dame de Paris“ је његово најбоље дело у прози; то вам је дивна културна

банци, молећи на његово добро Кевеђ под именом Бабића 127000 фор. зајма. Документи од грунтовнице, од суда, пореског звања, закупни уговор и све, тако је вешто изведено било, да никада не би могао нико посумњати, да је то фалзификат.

То добро лежи у Чанадској жупанији и зато је он то све које сам, а које из Сегедина и Макова у банку послао.

Пошто пак код тих завода постоји од четир године амо закључак, да се сваки зајам тек онда изда, када се од стране завода званично известе о истинитости таког зајма, то се и банка обратила на меродавна места и распитала се за г. Бабића, те је дознала да се такав господин у Сегедину не налази и да је добро Кевеђ државно добро и да су сви документи фалзификат. Швиндлер се за време, док је нуждне документе шиљао задржавао у Сегедину, и дао си тамо писма и телеграме под именом Бабић у гостиону доносити, а када су му јавили из Беча да може 19. маја новце подићи, онда је дошао у Сомбор и ту је рекао да ће поћи у Беч да дигне неке новце, које је на хартијама и на бурзи добио. И тако отиде у пади да ће опет и по трећи пут срећа га послужити, да на госпоцки начин крађу учини. Он се дао са железнице управо у банку одвести, ту га дочекају врло учтиво и упуте га на благајну да прими новце. Када је тамо ушао, ал наједаред два полицаја који су били униформирани као слуге банчине, јаве му да је долијао и да је уапшен. Паја падне у несвест. Ови га на истим колима одведу на полицију, де је најпре тајао своје име, ал касније призна да је родом из Сараволе, да је ожењен са Поповићевом потароша ћерком из Аде, да има двоје мушке деце и да станује у Сомбору као адвокат.

Како се та вест по свету пронела, одмах угарски боденкредитни завод, који је на исти начин двапут оштећен до 93000 фор. заиште судски секвестар и истрагу, и тако јуче дође отуд судац, који под асистенцијом власти уђе у кућу Паје Жупанског да попис учине, ту нађу формуларе, које је швиндлер писао и вецбао, да му боље за руком испадне, и када је сравнио те рукописе са онима што су угарској банци преваром поднешени, вели да се потпуно слажу, и да је Паја Жупански и ту превару учинио.

Сада је питање је ли он то сам учинио или је у друштву? Заиста, и ми би помогли да се зликовци изнађу ако их има, који на леђима народа злоковарно седе и размећу се; поштеном раду и поштеним људима врат крхају. —

Ми поњамо, да је онима немило, који су с њима баратали, па би хтели да се ово злочинство заћутка. Но ко је чуо шта се говорило за Пајом када је из Кикинде у Сомбор дошао, и ко је поред свега тога њега за поштеног човека и за женијалног финанцијера држао, и ко је одобравао његов рад и потајно дошаптавање — томе нека буде сад стрпељиво и ову срамотну песму чути. Јер когод зло, когод зликовачко дело притаји, тај је јатак, тај је његов друг, а таки су људи опасни. —

Нека буде и ово једна опомена, да се таких пузљиваца и подмуклих треба клонити, јер њихов је друг — злоћа. —а.

Карловац 10. маја. (Стогодишњица храма св. Николе у Карловцу.) Навршише се пуних сто година откад наши ђедови ударише темеђ храму св. Николе. Прође сто година — вијек тешких искушења и мука и Срби Карловчани дочекаше стогодишњицу своје цркве.

Сва је брига уложена да овај скечани дан — прослава стогодишњице — не изостане иза оног родољубивог момента, кад су честите Српкиње са својим накитима и адиђарима откупили овај храм од продаје. Па кад сам већ споменуо, ево ћу у неколико потеза да нацртам ту дичну слику српске родољубивости.

Наши стари погодише са неким Штилером да им сагради цркву. Кад је црква била сграђена, опазе наши стари да је Шпилер слаб темеђ ударио и даду се с њиме у процес. Процес се отегао све до доласка Француза у ове крајеве. Французи хтедну учинити крај процесу и одлуче цркву продати — на лицитацији. Наше родољубиве мајке поскидају све своје наките, покупе све златно и сребрно посуђе — српске куће биле су у оно вријеме пуне злата и сребра (а сад?..) — и то уложе те откупе цркву. Колико родољубље — дивиће му се и последњи нараштај. Уз ову дичну слику родољубивости може се без зазора поставити и прослава стогодишњице.

Прослава је отпочела у среду бденијем а докончана је у петак у јутру братским опроштајем. На бденију је служио преосвештени наш владика са три проте. Српске куће биле осветљене и окићене тробојницама а пуцњава прангија разносила је глас да је свечаност отпочела. После бденија одосмо на жељезничку станицу да дочекамо миле госте из Загреба. Сутра дан 9. маја на служби божијој певало је загребачко певачко друштво. Преосвештеви епископ Живковић држао је красно слово. Врло је значајно што је дивно и одушевљено говорио о св. „свеславенским" апостолима Ћирилу и Методију. Кољиво за добротворе осветио је епископ уз шестнаест свештеника, а тад је кренула литија градом у српску школу ђе је држана молитва за покој душе Симе Скелецића код његове плоче-споменице. На то уђосмо уз громко „Ускликнимо" у разредну собу српске основне школе, где је свечано пред молитвом народа обешен лепо израђен именик тридесеторице општинских добротвора.

Народни банкет испао је лепо. У гостиони била је интелигенција а на пољу дао се весели народ на песму и игране.

Беседа је била величанствена. Беседу су отворили српски учитељски приправници с тропиром св. Николе. За њима уз велико допадање отпева мешовити збор Топаловићеву композицију „Соколи соколи." За тим су изговорене четири декламације „Светли гробови", „Усамљена Српкиња", „Крст" и „Конт". Маринковићево: „II. коло српских народних песама" певао је троструки квартет срп. певачког друштва. Бранковог „Гојка" отпевао је г. Дескашев уз силно одушевљење и пљескање од стране публике, Мешовити збор певао је Топаловићеву „Звијезду" и Хорејшекову „Лаку ноћ" а тад је први део беседе завршен са „Бранковим колом."

Тад је настало доба играња. Играло се и забављало у највећи јек и тек пред зору се друштво разилазити почело.

Што је прослава овако лепо обављена, има се највише захвалити пожртвовању наше општине и загребачком певачком друштву, које се тако братски одазва позиву. Живили!

Вести из места и са стране.

„Застава." Данас, кад настаје живо кретање око избора за наш народно-црквени сабор, показала се потреба што чешћег извештавања, обавештавања и договора. „Застава" у свом досадањем обиму и према свом данашњем ретком излажењу, није кадра ту потребу подмирити. С тога се уредништво у договору са пријатељима овога листа решило, да почињући од идућег уторника, кроз неколико месеци, издаје „Заставу" шест пути недељно. „Застава" ће према томе излазити: уторником, средом, петком и суботом на пола табака, а четвртком и недељом на целом табаку. Цена „Застави" остаће иста.

Оволико можемо ми учинити, а до пријатеља наше народне ствари стоји, да „Заставу" још обилатије протуре у народ. Одзив претплатника показаће: је ли могуће, да „Застава" у будуће редовно излази шест пути недељно.

Виктор Хиго. 11. тек. м. била је у Француској комори реч о умном великану Виктору Хигу. Министар-председник предложио је у име председника републике, да се Виктор Хиго сарани о државном трошку, и да се на ту цељ одреди 25.000 франака. Тај је предлог примљен са 415, против 3 гласа. Отворен је већ списак прилога, за подизање Хиговог споменика. Виктор Хиго је оставио за собом имање од 5 милијона франака.

Развучена библиотека. Пишу нам из Карловаца: „Ових дана обављена је овде лицитација пок. професора Кречаревића. Особито је падала у очи његова доста знатна библиотека, која је својом вредношћу улазила у неку хиљаду форината, а на лицитацији отишла је буд' за што. Није се ни цела стотина форината за њу добила. Као пример само ево да споменемо — велики конверзациони Мајеров лексикон отишао је сав за 8 фор. А 54 свеске „Летописа" падоше за 11 фор. — Тако и многа друга лепа ствар.

Значајно је, да је пок. професор имао у својој библиотеци и „Заставу" откако јој је Милетић први број разавио, па сву до месеца априла о. г., до дана смрти своје. Са осталим стварима продан је на лицитацији и тај драгоцени споменик новије српске прошлости. Па шта мислите, коме паде шака? Ником другом, већ баш главом фамозном Лемајићу за 16, словом шеснаест форината. Жалост! Заиста неопростив грех онима, који су објављивали лицитацију, што је не хтедоше објавити преко новина. Без сумње, би се когод и из Н. Сада потрудио и овамо дошао, да избави ту ретку драгоценост из чељусти у које је запала.

Чујемо, да је г. Јоцић још самом Кречаревићу нудио 140 фор. за „Заставу". Још се љути г. Лемајић што ју је преплатио. Прети осветом једном богослову, који га је до те цене дотерао. Жао му, што је не доби за голих 8 фор. као што је била процењена. При лицитирању је неколико пута гњевно изасипао претње на свога такмичара, док га на послетку дотле не заплаши, да је исти морао уступити."

Са бранковог гроба. Наш народ из Карловаца и околине иде од вајкада другог дана Духова на Стражилово. Тако је било и ове године. На подножју Стражилова таласало се коло, а мало их је било, који том приликом не одоше на вис, да посете песников гроб. Једно младо девојче положило је на гроб венац, а дружиница ђака новосадске гимназије отпојала је на гробу песника „вјечна му памјат". Било је доста народа и из Новог Сада.

Песников гроб изгледа у овај пар, као запуштен. Камење из разних крајева Српства из кога се треба подићи споменик, лежи око гроба; тамо су и неке цигље, али се не може приступити послу, јер на карловачкој дунавској станици има још неколико камена. Ако се одбор у Карловцима може икако пожурити са споменником, нека се пожури, јер песников гроб чини утисак, као да је што-шта јако здраво јако малаксало.

Убила се... Гђ-ца Ленка Петровићева, досадањи члан нашег позоришта, које путује под управом г. Лазе Поповића, ранила се пре једно месец дана из револвера. Она је у огорчењу сјурила себи два метка у груди. На други дан Духова изданула је у новосадској болници. Покојница је била добра приказивачица наивних улога, а њезин живот био је примеран. Веле, да је узрок самоубијству била — љубав.

Пожар. Другог дана Духова имадосмо опет да забележимо у Новом Саду, несрећан случај, који је две куће упропастио. Јула Свирчевић удова дошавши кући с пијаце, скине са себе горњу хаљину и обеси је по сељачком обичају пред кућу под стреју. Није прошло ни четврт сахата, а кад је Јула из собе изишла види да је њена обешена сукња под стрејом сва у пламену и да је већ и стреју пламен захватио. Док је несрећна жена запомагала вичући своје комшије; док су комшије покућство из куће изнели, дотле је већ сва кућа у пламену била, а пошто је трском покривена, то се бесни пожар тако нагло развијо да је већ и другу кућу, удовице Кате Дотлић, захватио. При свем том што је звоно са ватрогасне куле одмах ватру огласило, тако около 8 сати изјутра, и при свем том, што су наши ватрогасци са великом брзином на место пожара стигли, обе су куће у пламену биле изгубљене. Великог је труда стало нашу сваке хвале вредну ватрогасну дружину да ватру ограничи, а сотим ослободише сироте комшије од самртног страха, који се на кровове својих кућа попели беху и у том страху, у највећој забуни чинили су припреме за обрану од пожара. Силан се свет међутим искупио беше око пожара, да је једва могуће било полицији и војницима одржати ред и правити места. Но на жалост, наш свет који се око пожара скупља, не долази тамо да несрећнима у помоћ притече, него да у првом реду посматрајући пожар, љубопитство своје задовољи. То је свакако жалостно. Но вредно ће бити, да прстом укажемо на један светао пример који се десио приликом тог пожара. Ено гледајте ону жену како журно хити са својим таљигама, на којима се пуно буре воде налази, видесте ли где ватрогасци воду за тренут ока приручише, а она јошт брже гони коња по другу воду. Не прође ни пуних 10 минута, ал ево опет наше вредне водоноше са буретом воде. Неуморно је радила та вредна жена; прва је почела воду носити, а последња је престала. Вредна водоноша та, зове се Драга, удова Аце Васића прозваног Бегечки. На ову би се жену могли и наши људи угледати, а не да стоје скрштених руку.

Ватру је произвела, као што горе рекосмо, сукња. Случај је само тако могућ да је у ходу газдарице сукња долњим крајем додиривала земљу, и тако се запалила од цигаре.

Дуванџије би могле пазити, кад бацају путем цигару, те исту згазити, а не да опет каква сиротица закука. Е ф.

Женска осуђена на вешала. Прошлог уторника осудио је Сарајевски окр. суд Веронику Ковач на вешала. Она је угушила своје рођено дете од неколико месеци. Осуђеница је саслушала осуду равнодушно. Браниоц њен, адвокат Јусуф бег Филиповић уложио је протест.

☛ Због јучерашњег празника излази данашњи број нашег листа на по табака.

Трговина.

= **Нови Сад** 14. маја. Пшеница је сад у почетку недеље са 20 н. и горе и код нас напредовала. Млинови што су прошле недеље резервисани били данас су отпочели живљом радњом. У нас је на пијаци довоза у средњу руку, имаоци чувају зрно што га имају. Данас се плаћа пшеница ф. 8·20—30. Кукуруз је плаћан по каквоћи ф. 5·50—60. Зоб ф. 6. Јечам ф. 6·20. Брашно се држи још на оној високој цени, нити брашнари попуштају ценом, пре него што се жетва приближи неће брашно ни попустити ценом.

Благи дани Духови су заузели почетак ове недеље, трговина у опште није била од већег значаја.

У оближњој нам варошици Футогу одржан је други овогодишњи вашар. На окупу је било свега млого. Што је најглавније људи су догонили свој мал — марву рогату а све да у бесцен продаду, а да зајазе порезе гладну. Цене су свему биле тако ниске да се може зажалити на појаву ту. Продавани су волови 120—160 ф. од пара. Коња је за Македонију купљено до 100 пари. Плаћани су добро, од пара 200—300 ф.

Ситнице.

Протест Мормона. Многима, бесумње, биће познато, да у Америци постоји поред многих религиозних секата и секта Мормона, која је и сувише позната са свога многоженства. Американска влада не може никако да се сложи са установом и ширењем многоженства, које је осуђено данашњом цивилизацијом, и за то свим средствима стаје на пут овој секти. За то је шеф мормонске цркве управио на председника Уједињених Североамериканских Држава Кливленда протест од прилике ове садржине: „Ми протестујемо против територијалног ропства, које је противно правима слободних људи, духу установа американских. Ми протестујемо против данашњих законских уредаба и мислимо да религиозно мишљење једне класе људи не може бити мерило по коме се може судити о другој класи људи. Ми протестујемо против свију оних, који чине грдна насиља Мормонима. Ми протестујемо противу кажњења једне класе људи што имају своју особену религију. Ми протестујемо против забране протекције коју дугују наши људи и очеви спрам својих жена и деце своје. Ми протестујемо против гоњења лица, која су закључила „meriage plural" кад то није никакав злочин. С тога захтевамо да председник Уједињених Држава састави једну комисију која ће испитати одношаје у нашој провинцији Јути, те да се увери о безопасности нашој."

КЊИЖЕВНЕ ВЕСТИ.

Изишао је 20. број

СТРАЖИЛОВА

са овим садржајем:

Антологија духовска. Од Александра Сандића. — Сиромах сељанин и богата варошкиња. Песма Б. Бранчића. — Братоубијца. Приповетка М. Ј. Илијћа. — Асан-ага и његова љуба. Народна песма. Прибиљежио Ђорђе Свитлић, учитељ у Бјелини. — Разни путеви. Приповетка Милана Савића. (Наставак.) — Суламка, жалосна игра у пет чинова. Написао Фрања Кајм. Превео Благоје Бранчић. (Наставак.) — Најстарије српске народне песме. IV. Легенде. Од проф. Ђ Матарашевића. (Наставак.) — Књижевност. Један поглед на школу. Од Ђ. С. М. — Листићи: Позориште и уметност. — Књижевне новости. — Афоризми.

ОГЛАСИ.

ТРАЖИ СЕ ЈЕДАН СТАРИЈИ

СПЕЦЕРАЈСКИ МОМАК

који је вољан у једној продуктној радњи место магазинера попунити, и коме би у дужност спадало српску и немачку корешподенцију обављати. Они који желе ово место заузети, нека своје оферте на администрацију овог листа упуте. 1—1

слика средњевековног Париза. После овога романа написао је неколико драма, али се слабо која допала, те је с тога за неко време окренуо позоришту леђа. Најбоља драмска дела његова су „Hernani" и „Blas". Знатније лирске песме су: „Feuilles d'automne" у којима се већ распознаје жица републиканска, „Chants du crépuscule" „Les rayons et les ombres" и „Le Rhin".

Иго је под свима владама упуштао се у политичку борбу. Борио се против тесногрудих ретроградних идеја и хтео је да извојује победу модерном либерализму. Био је испрва бонапартовац. У уставотворној народној скупштини био је испочетка десничар али је доцније прешао у крајњу левицу и својим филипикама борио се против реакционарних мера. У прогнанству на острву Guernsey-у написао је 1852. памфлет „Napoléon le petit" и 1853. јувеналске „Châtiments"-е које се ускос царској забрани по Француској у силним примерцима разграбиле и основале популарност Игову. За време прогнанства писао је Иго лирске песме у философској и то пантејистичкој тенденцији Амо спадају „Les contemplations" (1856., 2. књ.) „La légende des siècles", „Le pape" (1878) „Religions et religion" и др. У то доба претресао је социјална питања у романима „Les Misérables" „Les travailleurs" и „L'homme, qui rit". Осим тога написао је тада и студију „William Shakespeare."

Кад се вратио у Француску и ушао у народну скупштину у Бордоу, протестовао је против склапања мира. При другој кандидатури у Паризу год. 1872. пропао је због тога, што је протестовао против крвавог угушивања комунског устанка. Због тог свог протеста а и због тог, што је у своју кућу у Бриселу примао бегунце из буве комунске морао је и из Брисла отићи. Страшни немачко-француски рат описао је у „L'année terrible" (1872). После тога написао је револуцијонаран роман „Quatre-vingt-treize" (1874.). Свој живот од 1841 г. па на даље описао је у делу „Actes et paroles."

Сада, после смрти Игове, нашло се у рукописима: 1.) Философско дело о упливу сферичног облика земљиног на социјални живот. 2.) Разне песме. 3.) Les Années néfastes у стиховима; то је наставак „Châtiments"-а и почетак за „L'Année terrible", дакле обухвата време владе Наполеона III. 4.) La grande mère, драма. 5. La Fôret mouilliée, где животиње и биљке говоре и раде.

Од Игових дела преведено је на српски, колко нам је познато: „Јадница", „Работници на мору", „Историја једног злочина", „Сиромах Клавдије" и „Деведесет три."

(Свршиће се.)

Власник и издавалац Милица Свет. Милетића. Одговорни уредник Јаша Томић. Српска штампарија дра Светозара Милетића.